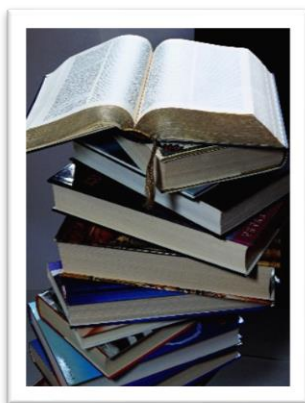

Tisdag
10 oktober
2023

STUDIEKATALOG 2024

Nummer #1

Tvärfackliga utbildningar

**LO-distriktet i Mellersta
Norrland**
Östra Långgatan 13
85236 Sundsvall

**ABF
Västernorrland**
Östra Långgatan 17
85236 Sundsvall

**ABF
Jämtland/Härjedalen**
Midgårdsgatan 8
831 45 Östersund

Elektrikerna

Kommunal.

Livs
LIVSMEDELS ARBETAREFÖRBUNDET

Musikerförbundet

MÅLARNAS

Pappers

seko

Information

Välkomna till ett nytt år med tvärfackliga studier!

I studiekatalogen kommer det att skrivas ut om utbildningen är digital eller om det är en utbildning där du kan välja att delta fysiskt eller digitalt (hybridform). Du kommer få all information du behöver inför utbildningen i bekräftelsen. För att en digital utbildning ska fungera bra så måste du ha tillgång till en dator med en stabil uppkoppling.

Numera kommer det att stå ort för kursen och vem som det skall anmälas till det för att underlätta för er vem som administrerar just den kursen.

När det gäller LO-UNG utbildningarna så ska deltagarna anmälas in direkt till LO-distriktet Mellersta Norrland.

OBS! Det är bara våra förbundsavdelningar som kan anmäla in deltagare till facklig utbildning. Övriga kan lämna in en intresseanmälan som vi vidareförmedlar till respektive medlemsorganisation för godkännande.

Är ett utbildningstillfälle digitalt så kan du kan anmäla dig till det datumet även om du inte bor eller arbetar i det länet. Men vi rekommenderar en kurs nära dig då vår förhoppning är att många gör det och därmed får du tillgång till ett fackligt nätverk lokalt.

Adresser till respektive ABF avdelning samt till LO-distriktet MN hittar du här.

Alla våra utbildningar hittar ni också på www.fackligutbildning.se titta där och anmäl till ditt fackförbund.

Regionala studiekonferenser för Avdelningens studieansvarig

- 10 april studiekonferens Folkets hus Sundsvall 09.00-16.00
- 24 oktober studiekonferens Folkets hus Sundsvall 09.00-16.00

Regionala studiekommitté för Avdelningens studieansvarig

- 22 januari Studiekommitté digitalt via teams 09.00-12.00
- 29 augusti Studiekommitté digitalt via teams 09.00-12.00

Utskick via cirkulär sker under hösten till alla träffar, inbjudan med anmälan skickas till respektive fackförbunds studieansvarig.

LO-distriktet i Mellersta Norrland

Östra Långgatan 13 B, 852 36 Sundsvall
060-61 44 44

lo-mellersta.norrland@lo.se

www.mellerstanorrland.lo.se

Frågor och intresseanmälan:

Peter Nylander, 070-328 28 83

peter.nylander@lo.se

Emelie Grannas, 070-214 42 67

emelie.grannas@lo.se

ABF Västernorrland

Östra Långgatan 17, 852 36 Sundsvall
060-64 10 60

Frågor och intresseanmälan:

Marie Gabrielsson 0670-61 10 30

marie.gabrielsson@abf.se

Petra Åkerlund 060-64 10 63

petra.akerlund@abf.se

ABF J/H

Midgårdsgatan 8, 831 45 Östersund
063-57 00 00 info.jh@abf.se

Frågor och intresseanmälan:

Jerker Larsson 063-57 00 02

jerker.larsson@abf.se

Innehåll

Information	2
Regionala studiekonferenser för Avdelningens studieansvarig	2
Regionala studiekommitté för Avdelningens studieansvarig	2
Medlemsutbildningar	5
> Medlem i facket	5
> Medlem i facket 2	6
> Trygghet i din framtid	6
> Med livet som insats	7
> Pengar för livet	7
> Politik i Praktiken	8
Funktionsutbildningar	9
> Vald på jobbet 1 -Grundläggande förtroendemannautbildning.....	9
> Grundutbildning för studieorganisatörer (på klubbar och sektioner)	9
> Kassörsutbildning - grundutbildning.....	10
> Revisorutbildning	10
> Ordförandeutbildning	11
> Valberedningsutbildning	11
> Sekreterarutbildning	12
> Styrelseutbildning	12
> Pedagogisk grundutbildning för fackliga handledare.....	12
> Pedagogisk vidareutbildning för fackliga handledare	12
> Fördjupad handledarutbildning för fackliga handledare	12
> Vuxnas lärande för fackliga handledare	12
LOs maktutbildning	13
Arbetsmiljöutbildningar	14
> Bättre arbetsmiljöarbete, BAM	14
> Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM.....	15
LO UNG-utbildningar	18

> Grundutbildningar.....	18
> Temautbildningar.....	20
> Funktionsutbildningar UNG.....	22
Skolinformatörsutbildning.....	22
Försäkringsutbildning.....	20
> Medlemsförsäkringar.....	20
Insikter lokalt.....	21
> Insikter - kursen om fackets ideologi och värderingar.....	21
Insikter centralt.....	22
> Insikter - kursen om fackets ideologi och värderingar.....	22
Fackliga utbildningar på nätet.....	24
Studieledighetslagen.....	25
Fakta om tvärfackliga utbildningar.....	26
Till dig som Studieorganisatör.....	27
Studieguiden.....	28
Blanketter.....	29
> Medlemsutbildningar (såsom exempelvis medlem i facket med flera).....	29
> Funktionsutbildningar (såsom exempelvis vald på jobbet med flera).....	29
> Insikter.....	29
> Pedagogisk grundutbildning för fackliga handledare.....	29
> Betalningsbekräftelse av arbetsgivare för:.....	30
> Anmälan till LO UNG-utbildningar & LOs maktutbildningar.....	31
Affischer och delningsmaterial.....	32
> Rekryterings blad till centrala utbildningar.....	32
> Politik i Praktiken.....	32
> Förtroendemannalinjen.....	32
.....	33

Tänk på att söka ledigt i god tid före utbildningstillfället. Du kan alltid ta hjälp av din studieorganisatör. Kom ihåg att anmälan alltid ska skickas in till din fackliga avdelning.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
7-9/2	Östersund	ABF J/H	7/1
12-14/2	Sundsvall	ABF V-norrl.	12/1
19-21/2	Örnsköldsvik	ABF V-norrl.	19/1
13-15/3	Hammarstrand	ABF J/H	13/2
18-20/3	Sundsvall	ABF V-norrl.	18/2
24-26/4	Östersund	ABF J/H	24/3
6-8/5	Digital	ABF J/H	6/4
20-22/5	Sundsvall	ABF V-norrl.	20/4
27-29/5	Östersund	ABF J/H	27/4
2-4/9	Sundsvall	ABF V-norrl.	2/9
16-18/9	Krokom	ABF J/H	16/8
30/9-2/10	Kramfors	ABF V-norrl.	30/8
14-16/10	Östersund	ABF J/H	14/9
13-15/11	Östersund	ABF V-norrl.	13/10
2-4/12	Östersund	ABF J/H	2/12

Medlemsutbildningar

> Medlem i facket

Målgrupp: Alla medlemmar.

Innehåll: Alla medlemmar har rätt till facklig grundutbildning. Det handlar om att stärka den fackliga medvetenheten och att uppmuntra medlemmarna att använda sin demokratiska rättighet i den fackliga organisationen, på arbetsplatsen och i samhället.

Facklig medlemsutbildning ger kunskap om den fackliga idén som bygger på det fackliga löftet:

”Vi lovar och försäkrar att aldrig någonsin under några omständigheter arbeta på sämre villkor eller lägre lön än det vi nu lovat varandra. Vi lovar varandra detta i den djupaste insikten om att om vi alla håller detta löfte så måste arbetsgivaren uppfylla våra krav.”

Fackföreningen är detta löfte. Dessutom får du ökad kunskap om det viktigaste medlet för löftet, kollektivavtalet.

Kurslängd: 24 timmar fördelat på tre heldagar.

Ekonomi: Stipendier utgår från LOs stipendiefond efter avslutad kurs 130kronor/timme, 1529 kronor/dag, 5200kronor/vecka. Reseersättning och deltagaravgift står din förbundsavdelning för.

Ledighet till arbetsgivare söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart.

> Medlem i facket 2

Målgrupp: Medlemmar som gått Medlem i facket.

Innehåll: Vi lever i en politiskt turbulent tid. Det politiska landskapet förändras och omdanas i en våldsam och oåterkallelig fart. Dock är bilden av morgondagen ännu inte färdigmålad. Hur bilden ser ut, mörk eller ljus, beror på människors möjligheter att delta i det politiska arbetet och påverka samhällsutvecklingen. LO-medlemmarnas erfarenheter och politiska mål måste vara formgivande för morgondagens samhälle, präglad av rättvisa och jämlikhet. Den grundläggande medlemsutbildningen steg 2 handlar om just vägen till en annan värld. En facklig-politisk medlemsutbildning som blir en naturlig uppföljning på medlem i facket.

Kurslängd: 24 timmar fördelat på tre heldagar.

Ekonomi: Stipendium utgår från LOs stipendiefond efter avslutad kurs 130kronor/timme, 1529 kronor/dag, 5200kronor/vecka.

Resersättning och deltagaravgift står din förbundsavdelning för.

Ledighet till arbetsgivare söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
19-21/2	Östersund	ABF J/H	19/1
3-5/6	Sundsvall	ABF V-norrl.	3/5
14-16/10	Sollefteå	ABF V-norrl.	14/9
11-13/11	Örnsköldsvik	ABF V-norrl.	11/10
18-20/11	Sundsvall	ABF V-norrl.	18/10
9-11/12	Östersund	ABF J/H	9/11

> Trygghet i din framtid

Målgrupp: Alla medlemmar

Innehåll: Mina rättigheter som äldre arbetstagare? Hur stor blir min pension? Vad ska jag göra efter min pension? Hur har samhället organiserat pensionssystemet och andra samhällsinsatser och hur påverkar jag för att förändra det jag inte gillar?

Kurslängd: 8 timmar

Ekonomi: Respektive förbundsavdelning står för ersättning utifrån det egna regelverket.

Ledighet: Söks till arbetsgivare i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
-------	-----	--------------	------------

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

> *Med livet som insats*

Målgrupp: Alla medlemmar.

Innehåll: I dagens arbetsliv och samhälle ställs höga krav. Tempot skruvas upp allt mer. Ibland blir det svårt att få fritiden och arbetet att gå ihop. På denna utbildning försöker vi hitta en bra balans i livet.

- Betydelsen av din arbetsmiljö och hälsa
- Hur du trivs och känner dig trygg på arbetsplatsen
- Hur ditt arbete påverkar ditt liv och din hälsa
- Hur din fritid kan hjälpa dig till ett friskare liv

Kurslängd: 24 timmar fördelat på tre heldagar.

Ekonomi: Respektive förbundsavdelning står för ersättning utifrån det egna regelverket.

Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7).

Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet till arbetsgivare söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart.

Kursen kan anordnas om behov finns, minsta antal personer för att köra en utbildning är 10 deltagare.

> *Pengar för livet*

Målgrupp: Alla medlemmar

Innehåll: Hur påverkas din ekonomi vid olika skeenden i livet och hur kan du förbereda dig?

Vilken hjälp finns att få från samhället?

Vi bjuder in föreläsare från bank, försäkringsvärld, försäkringskassan samt familjens jurist som berättar vilken hjälp som kan finnas och vad man bör förbereda sig på.

Kurslängd: 24 timmar

Ekonomi: Respektive förbundsavdelning står för ersättning utifrån det egna regelverket.

Ledighet till arbetsgivare söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
7 februari	Sundsvall	LO-distriktet	7 januari

> Politik i Praktiken

Målgrupp: Politiskt intresserade LO-medlemmar boende i Sundsvalls kommun

Innehåll: POLITIK I PRAKTIKEN är en ny utbildning för politiskt intresserade LO-medlemmar som vill lära sig hur man som fackligt ansluten rent praktiskt går till väga för att engagera sig politiskt i Socialdemokraterna och i sin partiförening och därmed driva ex. sina fackliga frågor politiskt.

Vilka uppdrag som finns, vilka kontakter man behöver ta, vad som krävs och vad det innebär.

- Betydelsen av facklig/politisk påverkan
- Vilka instanser kan vi påverka och hur dom är uppbyggda? hur engagerar jag mig?
- Grundläggande uppbyggnad från medlem till styrelse
- Vilka uppdrag finns?
- Fackets påverkansmöjligheter

Kurslängd: 8 timmar.

Ledighet & Ekonomi: Ledighet enligt studieledighetslagen, fackföreningen betalar förlorad förtjänst eller deltagarstipendium.

POLITIK I PRAKTIKEN

EN NY UTBILDNING FÖR LO-MEDLEMMAR MED POLITISK VILJA!

7:8 FEBRUARI, SUNDSVALL

ÄR DU MEDLEM?
HAR DU FUNDERAT PÅ ATT OMVANDLA DINA FACKLIGA KUNSKAPER TILL POLITISK HANDLING?
HUR GÅR DET TILL I POLITIKEN?
HUR GÖR DU?
VEM PRATAR DU MED?
VAD KAN DU GÖRA?
HUR MYCKET FÖRKUNSKAP MÅSTE DU HA?

NU KAN DU FÅ SVAR PÅ ALLA DINA FRÅGOR!

PRATA MED DITT FÖRBUND OCH ANMÄL DIG HÄR

I SAMARBETE MED

Denna utbildning är ett test som gäller endast boende i Sundsvallskommun. Om intresse finns även kan exporteras till andra kommuner.

Minsta antal personer för att köra en utbildning är 10 deltagare.

Funktionsutbildningar

> Vald på jobbet 1 -Grundläggande förtroendemannautbildning

Målgrupp: Förtroendevalda på arbetsplatsen.

Innehåll:

- Ditt uppdrag som förtroendevald
- Den fackliga idén
- Dina rättigheter
- Den svenska modellen och kollektivavtalet
- Regelverk

Kurslängd: 24 timmar fördelat på tre heldagar.

Ekonomi: Se nedan & anmälningsavgift till ABF

Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7).

Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
20-22/3	Östersund	ABF J/H	20/2
25-27/3	Sundsvall	ABF V-norr	25/2
15-17/4	Örnsköldsvik	ABF V-norr	15/3
13-15/5	Sundsvall	ABF V-norr	13/4
22-24/5	Östersund	ABF J/H	22/4
16-18/9	Sundsvall	ABF V-norr	16/8
23-25/9	Örnsköldsvik	ABF V-norr	23/8
7-9/10	Östersund	ABF J/H	7/9
4-6/11	Digital	ABF V-norr.	4/10
27-29/11	Östersund	ABF J/H	27/10

> Grundutbildning för studieorganisatörer (på klubbar och sektioner)

Målgrupp: Utbildningen riktar sig till studieorganisatörer och studiekommittéledamöter som bedriver studieverksamhet.

Innehåll:

- Uppdraget som studieorganisatör
- Varför utbildning är viktigt
- Samtalsmetoder

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi & Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7). Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
-------	-----	--------------	------------

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

Under funktionsveckan vår & höst kommer alla funktionsutbildningar att gå, kontakta ABF J/H för mer info om specifik utbildning.

Ordförande, kassör och sekreterare utbildning var för sig dag 1, dag 2-3 gemensam styrelseutbildning, dag 4 utbildas valberedare och revisor .

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
13-16/5	Östersund	ABF J/H	13/4
21-24/10	Östersund	ABF J/H	21/9

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

> Kassörsutbildning - grundutbildning

Målgrupp: Förtroendevalda kassörer på klubbar och sektioner.

Innehåll:

Kassörens roll i styrelsen samt grundläggande bokföring. Ange även andra önskemål på anmälningsblanketten.

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi & Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7). Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6§.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
16/5	Östersund	ABF J/H	13/4
24/10	Östersund	ABF J/H	21/9

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

> Revisorutbildning

Målgrupp: Förtroendevalda revisorer på klubbar och sektioner.

Innehåll:

Revisorns roll i styrelsen. Kursen är ingen bokföringskurs utan syftar till att presentera uppdraget samt ge råd till nytta och ledning för den som är revisor i en föreningen. Vi går även igenom vad som är god revisionsed.

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi & Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7). Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

> Ordförandeutbildning

Målgrupp: Förtroendevalda ordförande på klubbar och sektioner.

Innehåll: Ordförandes roll på mötet. Att leda ett möte inklusive mötesteknik.

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi & Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7). Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

> Valberedningsutbildning

Målgrupp: Förtroendevalda ordförande på avdelningar, klubbar och sektioner.

Innehåll: Utbildningen är ett verktyg att föreslå medlemmar till uppdrag som speglar de grupper som de sedan skall företräda. Vi går igenom vilka rättigheter som vi har för att kunna utföra vårt uppdrag.

Vad behöver vi ha för egenskaper eller kunskaper?

Hur jobbar en valberedning på bästa sätt för att kunna samla in namn och därefter föreslå dessa på ett sätt, så att medlemmarna känner sig delaktiga i detta.

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi & Ledighet: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7). Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
13-16/5	Östersund	ABF J/H	13/4
21-24/10	Östersund	ABF J/H	21/9

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
16/5	Östersund	ABF J/H	13/4
24/10	Östersund	ABF J/H	21/9

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

Tänk på att söka ledigt i god tid före utbildningstillfället. Du kan alltid ta hjälp av din studieorganisatör.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
13-16/5	Östersund	ABF J/H	13/4
21-24/10	Östersund	ABF J/H	21/9

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
14-15/5	Östersund	ABF J/H	13/4
22-23/10	Östersund	ABF J/H	21/9

Utifrån förfrågan från fackliga medlemsorganisationer.

> Sekreterarutbildning

Målgrupp: Förtroendevalda sekreterare på avdelningar, klubbar och sektioner.

Innehåll: Genomgång av protokollens formulering och hantering. Inbjudningar, kallelser och andra kommunikationsmöjligheter i föreningen.

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7).

Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6§.

> Styrelseutbildning

Målgrupp: Förtroendevalda ledamöter på avdelningar, klubbar och sektioner.

Innehåll: Under denna utbildning diskuterar vi verktyg som ledamöter har att använda. Vi delar även med oss av varandras erfarenheter och går igenom scenarier som kan uppstå.

Kurslängd: 8 timmar fördelat på en heldag.

Ekonomi: Om utbildningen som ger dig kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7).

Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

> Pedagogisk grundutbildning för fackliga handledare

Målgrupp: Utbildningen vänder sig till blivande/nyutsedda handledare som kommer att vara verksamma i den tvärfackliga verksamheten.

Förkunskaper: Deltagarna bör ha genomgått någon facklig grundutbildning, exempelvis Medlem i facket, Om facket, Vald på jobbet eller ha motsvarande kunskaper.

Syfte och Mål: Utbildningens övergripande syfte är att bidra till att göra blivande och nya handledare trygga i sin roll och ge dem grundläggande pedagogiska kunskaper samt insikt om att möta människor där dom är. De ska efter utbildningen kunna planera, genomföra och utvärdera utbildningar.

Praktik: Deltagarna ska under den mellanliggande perioden praktisera som handledare. Anmälande organisation ansvarar för detta.

Innehåll:

- Pedagogisk grundsyn
- Folkbildning
- Hur vi lär och det livslånga lärandet
- Rollen som handledare
- Metoder och övningar
- Gruppens utveckling
- Att skapa bra lärsituationer
- Vikten av att reflektera
- Att formulera och ställa frågor för ökat lärande
- Att utvärdera och följa upp

Kurslängd 40 timmar i två steg fördelat för praktik i handledarrollen mellan de två tillfällena

Tid och plats:

Steg 1 13-15/2 Sundsvall

Steg 2 19-20/3 Sundsvall

Ekonomi & Ledighet: Förlorad arbetsförtjänst, resor och eventuella övernattningar. Det är den anmälande organisationen som betalar för dessa. Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

Anmälan: <https://forms.office.com/e/fkWdDBRTf0> eller via QR-kod ovan.

	Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
Steg 1	13-15/2	Sundsvall	LO	13/1
Steg 2	19-20/3	Sundsvall	LO	

> Pedagogisk vidareutbildning för fackliga handledare

> Fördjupad handledarutbildning för fackliga handledare

20-22 augusti sista anmälan 7 juni Runö, anmälan gör till Anmälan och övrig information:

<https://runoutbildning.se/los-kunskapssystem/>

> Vuxnas lärande för fackliga handledare

10-12 december sista anmälan 27 september Runö, anmälan gör till Anmälan och övrig information:

<https://runoutbildning.se/los-kunskapssystem/>

Tänk på att söka ledigt i god tid före utbildningstillfället.
Du kan alltid ta hjälp av din studieorganisatör.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
29-30/1	Östersund	ABF J/H	29/12
5-6/2	Sundsvall	ABF V-norrl.	5/1
22-23/2	Sollefteå	ABF V-norrl.	22/1
28-29/2	Kramfors	ABF V-norrl.	28/8
4-5/4	Östersund	ABF J/H	4/3
22-23/4	Sundsvall	ABF V-norrl.	22/3
12-13/9	Östersund	ABF J/H	12/8
3-4/10	Sundsvall	ABF V-norrl.	3/9
24-25/10	Ö-vik	ABF V-norrl.	24/9
5-6/11	Östersund	ABF J/H	5/10

LOs maktutbildning

Under 2022 startade LO en ny utbildning: "LOs maktutbildning". Under 2024 så kommer utbildningen att ligga kvar under samma format som 2022.

Målgrupp: förtroendevalda som gått sin grundutbildning.

Innehåll:

Syftet med utbildningen är att stärka deltagarna i sina uppdrag med fokus på frågor rörande organisering och samhälle/politik. Deltagarna ska kunna ta diskussioner på arbetsplatsen och ha insikter om samhället och fackets roll och möjlighet att påverka både på jobbet och i samhället.

Kurslängd 16 tim. fördelat på två heldagar.

Ekonomi:

Utbildningsarvode samt eventuell ersättning för resor betalas ut av LO efter kursens genomförande.

Utbildningsarvode om 191 kronor/timme, 1 529 kronor/dag, 7 647 kronor/vecka.

Förlorad arbetsförtjänst kan betalas ut mot uppvisande av intyg från arbetsgivaren.

Ledighet:

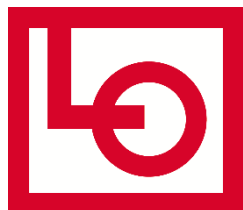
Ledighet till arbetsgivare söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart.

Boende:

I enskilda fall kan LO-distriktet stå för boende om avståndet till kursort är över 10 mil.

Facklig bildning

I samarbete
mellan

Arbetsmiljöutbildningar

> Bättre arbetsmiljöarbete, BAM

Målgrupp skyddsombud, ordförande och förhandlare på klubb/ sektion och chefer.

Innehåll:

Bättre arbetsmiljö är en grundutbildning för skyddsombuden på våra arbetsplatser.

Under utbildningen går vi igenom vilka lagar och förordningar vi har som verktyg i vårt uppdrag att bevaka, förbättra och försvara vår arbetsmiljö.

För BAM betalar arbetsgivaren både lön och kursavgift.

Kom ihåg att företaget sak vara informerad av din fackliga avdelning att du är vald som skyddsombud.

Vid anmälan ska företagets faktureringsadress bifogas.

Om ni är ett större antal som önskar gå BAM kan den efter överenskommelse köras lokalt för er i samverkan med ABF. Kontakta er ansvariga studieorganisatör för mer info.

Kolla alltid med din avdelning vad som gäller kring förlorad arbetsförtjänst eftersom olika regler kan gälla.

Kurslängd 40 timmar fördelat på tre heldagar plus två heldagar.

Ekonomi: Den anmäldas företag står för deltagaravgiften. Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

Via AFA kan arbetsgivare söka bidrag för Bättre arbetsmiljö för skyddsombud och chef.

Om chef och skydds-ombud/arbetsmiljö-ombud deltar gemensamt på utbildningen utgår stöd med 70 procent av deltagaravgiften. För utbildningar där chefer eller skydds-ombud/arbetsmiljö-ombud deltar utgår stöd med 50 procent av deltagaravgiften.

<https://www.afaforsakring.se/ohalsa-och-arbets-skador/stod-for-arbetsmiljoutbildning>

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
8-10/1 & 12-13/2	Östersund	ABF J/H	8/12
11-13/3 & 8-9/4	Sundsvall	ABF V-norrl.	11/2
11-13/3 & 15-16/4	Östersund	ABF J/H	11/2
6-8/5 & 3-4/6	Östersund	ABF J/H	6/4
6-8/5 & 27-28/5	Örnsköldsvik	ABF V-norrl.	6/4
9-11/9 & 7-8/10	Sundsvall	ABF V-norrl.	9/8
23-25/9 & 28-29/10	Östersund	ABF J/H	23/9
4-6/11 & 25-26/11	Örnsköldsvik	ABF V-norrl.	4/10

> Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM

Målgrupp Förtroendevalda skyddsombud som har genomgått Bättre arbetsmiljö, BAM.

Innehåll:

Genom att delta i utbildningen Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) får du lära dig hur ett systematiskt arbetsmiljöarbete läggs upp och hur man kan göra det engagerande genom konkreta metoder, modeller och verktyg.

Detta gör det lättare att skapa rutiner för att upptäcka och åtgärda såväl fysiska som organisatoriska och sociala risker.

För SAM betalar arbetsgivaren både lön och kursavgift. Kom ihåg att företaget ska vara informerad av din fackliga avdelning att du är vald som skyddsombud. Vid anmälan ska företagets faktureringsadress bifogas.

Kolla alltid med din avdelning vad som gäller kring förlorad arbetsförtjänst eftersom olika regler kan gälla.

Kurslängd Kursens längd är på 16 timmar fördelat på 2 heldagar.

Kontakta ABF om det finns intresse för fler utbildningar på andra orter.

Ekonomi: Den anmäldas företag står för deltagaravgiften. Via AFA kan arbetsgivare söka bidrag för SAM för skyddsombud och chef.

Om chef och skydds-ombud/arbetsmiljö-ombud deltar gemensamt på utbildningen utgår stöd med 70 procent av deltagaravgiften. För utbildningar där chefer eller skydds-ombud/arbetsmiljö-ombud deltar utgår stöd med 50 procent av deltagaravgiften.

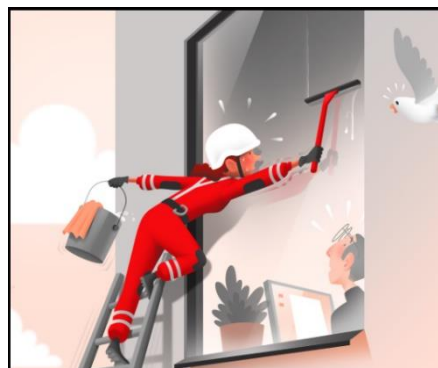
Vid anmälan ska företagets faktureringsadress bifogas.

<https://www.afaforsakring.se/ohalsa-och-arbetskadur/stod-for-arbetsmiljoutbildning>

Ledighet:

Ledighet söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6-7§§.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
25-26/4	Sundsvall	ABF V-norrl.	25/3
30-31/5	Östersund	ABF J/H	30/4
14-15/11	Sundsvall	ABF V-norrl.	14/10
2-3/12	Örnsköldsvik	ABF V-norr	2/12
5-6/12	Östersund	ABF J/H	5/11

LO UNG-utbildningar

Ekonomi & anmälning

LO:s grundutbildningar Om Facket och Om Samhället är kostnadsfria och du får ersättning via LO:s stipendium och reseersättning från din avdelning.

Du som inte än är medlem får ersättning från LO:s stipendium när du går Om Facket och du får även reseersättning.

Hur fungerar det? Att gå en facklig utbildning är inte som att gå i skolan, du själv tar med dig den informationen som du tycker är viktigt från utbildningen och självklart inga prov. Upplägget är planerat så att vi använder många olika lärostilar, så oavsett om du är en lyssnare, tänkare eller en kreativperson så kommer det passa dig.

På en facklig utbildning så finns inget rätt eller fel.

Anmälningar till LO UNG-utbildningar kan anmälas via QR-kod eller länk eller via ditt fackförbund till LO-distriktet i Mellersta Norrland. Sista anmälningsdatum är alltid en månad innan kursstart.

Vi kan naturligtvis lägga till fler datum efter behov, eller om ni har förslag på andra upplägg tveka inte på att höra av er!

> Grundutbildningar

OM FACKET

Om Facket är en i raden av tvärfackliga ungdomskurser i LOs utbildningspaket.

Under utbildningen blandas gruppövningar med diskussionsövningar. Inga förkunskaper behövs utan kursen ger dig en första inblick i den fackliga organisationen (ditt fackförbund), dina rättigheter och skyldigheter, kollektivavtalet och hur du kan påverka både i organisationen och på din arbetsplats.

Målgrupp: Medlemmar och blivande medlemmar under 30 år.

Kurslängd: 16 timmar fördelat på två heldagar.

Förkunskaper: Inga.

Ledighet: Ledighet söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart. Skulle du ha några frågor om din ledighet kontakta ditt fackförbund eller LO, kontaktuppgifter hittar du på första sidan.

Ekonomi: Du får ett stipendium skattefritt under utbildningen, du förlorar inte pengar på att gå utbildning. Utbildningsstipendium om 130 kronor/timme, 1 040 kronor/dag.

Boende & Mat: Både boende och mat ingår. LO-distriktet bokar och betalar boende.

Länkar

20-21 Februari Sundsvall <https://forms.office.com/e/azwYCwjZuf>

2-3 April SSU Sundsvall <https://forms.office.com/e/jausUfkrUz>

8-9 April Sollefteå <https://forms.office.com/e/UGgpBw3uRP>

24-25 September Östersund <https://forms.office.com/e/hdch72QW7c>

OM facket 20-21 februari Sundsvall

OM facket 8-9 april Sollefteå

OM facket 24-25 september
Östersund

OM facket 2-3 april SSU

Sista anmälningdag för respektive kurs är alltid en månad före utbildningens startdatum. Anmälan ska gå till din fackliga organisation eller via QR-kod direkt till LO-distriktet i Mellersta Norrland

OM SAMHÄLLET

Utbildningen syftar till att ge deltagaren en grundläggande bild av den fackliga ideologin och facketets roll i samhället och politiken.

Vi kommer gå igenom:

- vad den svenska modellen är
- grundideologierna ur ett fackligt perspektiv
- hur man kan förbättra unga vuxnas situation i arbetslivet
- hur man påverkar
- Europaparlamentsval

Målgrupp: Medlemmar under 30 år.

Kurslängd: 16 timmar fördelat på två heldagar.

Förkunskaper: Om du inte redan gått en facklig grundkurs bör du gå Om facket före Om samhället

Ledighet: Ledighet söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart. Skulle du ha några frågor om din ledighet kontakta ditt fackförbund eller LO, kontaktuppgifter hittar du på första sidan.

Ekonomi: Du får ett stipendium skattefritt under utbildningen, du förlorar inte pengar på att gå utbildning. Utbildningsstipendium om 130 kronor/timme, 1 040 kronor/dag.

Boende & Mat: Både boende och mat ingår. LO-distriktet bokar och betalar boende.

Länkar

12-13 Mars Sundsvall <https://forms.office.com/e/SNyvRPP5Tc>

10-11 April Sollefteå <https://forms.office.com/e/87guADZK1a>

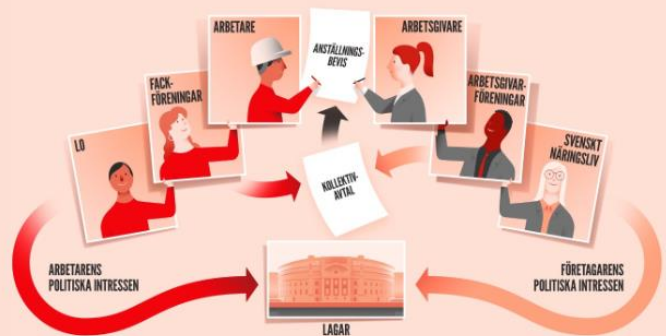
OM Samhället 12-13 mars
Sundsvall

OM Samhället 10-11 april Sollefteå

DEN SVENSKA MODELLEN

Vi som arbetar bestämmer över regler som påverkar oss i arbetet – inte politiker.

Fackföreningar och arbetsgivarföreningar förhandlar fram våra kollektivavtal.

Medlemmar i en fackförening påverkar riktningen för förhandlingarna.

> Temautbildningar

Ekonomi & anmälaning

LO:s temautbildningar Om Rasism och Om Feminism är kostnadsfria, fackförbunden ersätter deltagaren med utbildningsarvode och resekostnad.

OM RASISM

En kurs där vi diskuterar främlingsfientlighet, politiken bakom och allas rätt att vara olika. Utbildningen syftar till att ge deltagaren en grundläggande förståelse för varför antirasism är en kärnfacklig fråga samt fackföreningsrörelsens människosyn i kontrast med rasism och fascism.

Målgrupp: Alla medlemmar även under 2024

Innehåll:

Kursen syftar till att öka förståelsen bland medlemmar för vad rasism är.

Vi kommer ta upp vad de vanligt förekommande begreppen kring rasism betyder, strategier för att hantera rasism som hen själv eller andra utsätts för, den historiska bakgrunden till den rasism vi ser idag och aktuella händelser som berör ämnet.

Kurslängd: 24 timmar fördelat på tre heldagar.

Förkunskaper: Om du inte redan gått en facklig grundkurs måste du gå Om facket före Om Rasism. Vi rekommenderar att du även går Om samhället före Om Rasism.

Ledighet: Ledighet söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart. Skulle du ha några frågor om din ledighet kontakta ditt fackförbund eller LO, kontaktuppgifter hittar du på första sidan.

Ekonomi: Ditt fackförbundet ersätter med utbildningsarvode och resekostnad.

Boende & Mat: Både boende och mat ingår, LO-distriktet bokar och betalar boende.

Länkar

4-6 november Sollefteå <https://forms.office.com/e/rXULBNY60E>

18-20 november Sundsvall <https://forms.office.com/e/DwGKz3Y149>

OM FEMINISM

Varför är facket en feministisk organisation och vad finns det för olika sorters feminism? Vi reder ut begreppen och fördjupar oss i hur det står till med jämställdheten egentligen.

Målgrupp: Alla medlemmar under 2024

Innehåll:

Vad feminism är och hur det kan skilja i betydelse beroende på vem/vilka som använder begreppet.
Vad menar människor när de pratar om feminism.
Olika feministiska grenars syn på både orsaken till problemen och hur man ska lösa dem.
Kopplingen mellan klass & kön.
Kunskaper om normer och strukturer för att kritiskt granska samhället och sina liv.

Kurslängd: 16 timmar fördelat på två heldagar.

Förkunskaper: Om du inte redan gått en facklig grundkurs måste du gå Om facket före Om feminism. Rekommenderar att du även går Om samhället före Om feminism. Eller motsvarande.

Ledighet: Ledighet söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart. Skulle du ha några frågor om din ledighet kontakta ditt fackförbund eller LO, kontaktuppgifter hittar du på första sidan.

Ekonomi: Ditt fackförbundet ersätter med utbildningsarvode och resekostnad.

Boende & Mat: Både boende och mat ingår, LO-distriktet bokar och betalar boende.

Länkar:

22-23 oktober Sundsvall <https://forms.office.com/e/6Udm6qVKV1>

7-8 november Sollefteå <https://forms.office.com/e/Uivc6spY1B>

OM feminism 22-23 oktober
Sundsvall

OM feminism 7-8 november
Sollefteå

Tänk på att söka ledigt i god tid före utbildningstillfället.

Du kan alltid ta hjälp av din studieorganisations.

> Funktionsutbildningar UNG

Skolinformatörsutbildning

Ekonomi & anmälning:

LO:s skolinformatörs utbildning är kostnadsfri och du får för utbildningsarvode från LO-distriktet.

Gäller under 2024

Deltagare på skolinformatörsutbildningar ersätts med utbildningsarvode från LO.
Utbildningsarvode om 191 kronor/timme, 1 529 kronor/dag, 7 647 kronor/vecka.

I samband med utbildningen gör också distriktet en plan för deltagarens framtida uppdrag.
Anmälningar till LO UNG-funktions utbildning kan anmälas via QR-kod eller via ditt fackförbund till LO-distriktet i Mellersta Norrland.

SKOLINFORMATÖRSUTBILDNING

Att vara skolinformator innebär att man åker ut och informerar om facket i skolan.

Det är ett varierande uppdrag där vi både pratar inför små grupper på ett par personer, till att vi talar inför en skolklass eller aula. Självklart är det frivilligt för informatörerna att informera i den miljö de känner sig trygga i. Det är ett uppskattat inslag av både elever och lärare, samtidigt som vi lägger grunden för fackliga medlemskap.

Målgrupp: Fackligt aktiva medlemmar med uppdraget.

Innehåll:

Under dagarna får deltagarna gå igenom både informationsmaterialet samt diskutera och öva på presentationer vid skolinformationer. Retorik och pedagogik är ett genomgående tema i kursens alla delar.

Kurslängd: 24 timmar fördelat på tre heldagar.

Förkunskaper: Om du inte redan gått en facklig grundutbildning måste du gå Om Facket före Skolinformatörsutbildningen. Helst även Om Samhället eller likvärdig utbildning hos det egna fackförbundet.

Ledighet: Söks i enlighet med Förtroendemannalagen (FML) 6§.

Länk

15-17 april Sundsvall <https://forms.office.com/e/KxefkAtbg0>

OM skolinformatörsutbildning 15-
17 april Sundsvall

Försäkringsutbildning

> Medlemsförsäkringar

LO-distrikten och Folksam bjuder in till en gemensam utbildning i medlemsförsäkringar för nyvalda försäkringsinformatörer.

Målgrupp: Kursen riktar sig i första hand till nyvalda försäkringsinformatörer oavsett avtalsområde.

Innehåll: Målet med utbildningen är att försäkringsinformatören utifrån sitt uppdrag får mer kunskap om medlemsförsäkringar för att kunna informera sina arbetskamrater samt kunna hjälpa dem att anmäla skador. Syftet med utbildningen är att bygga på med fakta om medlemsförsäkringarna och stärka försäkringsinformatören i sitt uppdrag.

Ekonomi: Utbildningsarvode eller förlorad arbetsförtjänst mot uppvisande av intyg från arbetsgivaren.

Material: Varje anmäld försäkringsinformatör ska inför utbildningen hämta ett informationsblad på Folksams hemsida, www.folksam.se Informationsbladet hittar du under ditt Förbund/Servicesida för förtroendevalda/Broschyrer/Informationsblad för medlemsförsäkringar.

Ledighet söks i enlighet med studieledighetslagen minst två veckor innan kursstart.

Anmälan: Via länk <https://forms.office.com/e/94L6gBqNgK> eller rikta din mobilkamera mot QR-koden här bredvid.

Se sista anmälingsdag för respektive kurs – anmälan ska gå till din fackliga organisation.

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
6/5	Digital	LO-distriktet	4/4

Tänk på att söka ledigt i god tid före utbildningstillfället. Du kan alltid ta hjälp av din studieorganisatör.

Insikter lokalt

> *Insikter - kursen om fackets ideologi och värderingar*

Målgrupp: Förtroendevalda.

Insikter ger djupare kunskaper om fackföreningsrörelsen.

Den bygger på fackföreningsrörelsens ideologiska grund samt ger möjlighet att pröva sina egna värderingar och analysera samhället.

Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha en fördjupad förståelse i den fackliga ideologin. Dessutom ska man ha kunskaper och känna tillräcklig säkerhet i sitt uppdrag för att kunna ta initiativet till diskussioner om de fackliga villkoren, exempelvis inför en lönerörelse eller i samband med större förändringar på arbetsplatsen eller i klubben. På samma sätt bör man efter kursen känna tillräcklig säkerhet, för att på arbetsplatsen eller klubben, delta i eller initiera diskussioner om politikens påverkan på fackets och medlemmarnas situation i samhället.

- Politiska ideologier
- Intersektionalitet
- Den svenska modellen
- Aktuella fackliga och politiska frågor
- Facklig-politisk samverkan
- Arbetarrörelsens historia och dess påverkan på vårt samhälle
- Fackliga värderingar egna värderingar

Förkunskaper: Grundläggande förtroendemannautbildning.

Ekonomi Deltagarna erhåller utbildningsarvode/ersättning från sitt eget förbund enligt gällande regler.

Boende: Fackförbunden står för och bokar boende.

Kursort: Sundsvall

Kursen är en folkhögskolekurs som genomförs av LOs folkhögskola Runö, som kommer att skicka kallelse och praktisk information.

Prata med din klubb eller förbundsavdelning och lämna din intresseanmälan!

Anmälan och övrig information:

Endast fackförbundets studieansvarig kan anmäla.

<https://runoutbildning.se/los-kunskapssystem/insikter/>

Datum /Veckor	Ort	Anmälan till	Sista anm.
15-19/4 & 13-17/5 v.16 & v.20	Sundsvall	Runö	16/2

Insikter centralt

> Insikter - kursen om fackets ideologi och värderingar

Målgrupp: Förtroendevalda.

Insikter ger djupare kunskaper om fackföreningsrörelsen.

Den bygger på fackföreningsrörelsens ideologiska grund samt ger möjlighet att pröva sina egna värderingar och analysera samhället.

Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha en fördjupad förståelse i den fackliga ideologin.

Dessutom ska man ha kunskaper och känna tillräcklig säkerhet i sitt uppdrag för att kunna ta initiativet till diskussioner om de fackliga villkoren, exempelvis inför en lönerörelse eller i samband med större förändringar på arbetsplatsen eller i klubben.

På samma sätt bör man efter kursen känna tillräcklig säkerhet, för att på arbetsplatsen eller klubben, delta i eller initiera diskussioner om politikens påverkan på fackets och medlemmarnas situation i samhället.

- Politiska ideologier
- Intersektionalitet
- Den svenska modellen
- Aktuella fackliga och politiska frågor
- Facklig-politisk samverkan
- Arbetarrörelsens historia och dess påverkan på vårt samhälle
- Fackliga värderingar egna värderingar

Förkunskaper: Grundläggande förtroendemannautbildning.

Ekonomi: Deltagarna erhåller utbildningsarvode/ersättning från sitt eget förbund enligt gällande regler.

Kursort: LOs folkhögskola Runö, Åkersberga.

Anmälan och övrig information:

Endast fackförbundets studieansvarig kan anmäla.

<https://runoutbildning.se/los-kunskapssystem/insikter/>

Datum	Ort	Anmälan till	Sista anm.
5-16/2	Runö	Runö folkh.skola	1/12-23
11-22/3	Runö	Runö folkh.skola	12/1
15-26/4	Runö	Runö folkh.skola	16/2
20-31/5	Runö	Runö folkh.skola	22/3
2-13/9	Runö	Runö folkh.skola	7/6
7-18/10	Runö	Runö folkh.skola	9/8
11-22/11	Runö	Runö folkh.skola	13/9
2-13/12	Runö	Runö folkh.skola	4/10

Fackliga utbildningar på nätet

LOs fackliga utbildningar på nätet vänder sig till dig som vill lära dig mer om fackliga frågor. Fördelen är att du kan studera när du har tid och i din egen takt. Läser du på egen hand kan du ta en paus och komma tillbaka senare eller en annan dag för att göra färdigt uppgiften.

Det finns inga lärare knutna till utbildningarna och inte heller några uppgifter att skicka in. I stället bygger övningarna på hur du väljer vid olika situationer. Övningarna är till för dig själv och ingen annan.

Nätutbildningarna kan användas som självstudier och även i studie- cirklar och på seminarier, utbildningsdagar, konferenser med mera.

Urval av utbildningar

- **Lagen om anställningsskydd (LAS)**

Nätutbildningen om lagen om anställningsskydd har som mål att lära ut det allra mest grundläggande om anställningsskyddet i Sverige på ett enkelt och lättfattligt sätt.

- **Studieledighetslagen**

Nätutbildningen om studieledighetslagen handlar om studieledighet ur ett fackligt perspektiv- vilka kurser kan jag få ledigt för? När måste jag ansöka? Kan arbetsgivaren säga nej och hur funkar det när jag är på väg tillbaka till jobbet är sådant du kan skaffa dig kunskaper om i denna nätutbildning.

- **Förtroendemannalagen**

Målsättningen är att förklara och lära ut de viktigaste delarna i förtroendemannalagen och ge dig vägledning om det som upplevs som svårt och krångligt. Förhoppningen är att nätutbildningen kan ge dig som förtroendevald kan kunskaper om det som många upplever som svårt och krångligt.

- **Verktyglåda för studieansvariga**

En hjälp för dig som är studieansvarig att göra en bra studieplanering

- **Klimatnyfiken och klimatsamtal**

Organisationen Global utmaning har tagit fram en nätutbildning om klimatkrisen och rättvis omställning. Klimatnyfiken tar ungefär en timme att gå igenom och består av korta filmer, texter och övningar med syfte att lära ut något om de klimatutmaningar vi står inför.

Tillgängliga och kostnadsfria

Utbildningarna är tillgängliga, öppna och kostnadsfria för medlemmar och förtroendevalda i LO-förbunden.

De finns fler utbildningar under www.lo.se/natutbildning

Studieledighetslagen

Sedan 1975 finns en lag i Sverige som reglerar rätten att vara ledig från arbetet för att studera.

Förvemgäller lagen?

– Studieledighetslagen gäller för alla arbetstagare, inga grupper av anställda är undantagna. För att ha rätt till ledighet för allmän utbildning ska man ha varit anställd hos arbetsgivaren under de senaste sex månaderna, eller minst tolv månader under de två senaste åren.

– För utbildning som gäller fackliga frågor finns det inga krav på minsta anställningstid.

När ska jag söka ledighet?

Den som vill vara relativt säker på att få den önskade ledigheten, bör lämna in ansökan i god tid, alltså minst:

– Två veckor i förväg vid facklig utbildning eller ledighet som motsvarar högst en arbetsvecka.

– Sex månader i förväg för övrig utbildning.

Med övrig utbildning menas allmän utbildning som är längre än en arbetsvecka. För facklig utbildning gäller alltid två veckor, oavsett hur lång den fackliga utbildningen är.

Arbetsgivaren får inte neka en ansökan om studieledighet. Det enda arbetsgivaren kan göra är att skjuta fram den begärda ledigheten.

Om du ska delta i en utbildning som motsvarar en arbetsvecka, så söker du alltså senast två veckor i förväg. Då har arbetsgivaren ingen möjlighet att skjuta fram ledigheten, eftersom den tillåtna tiden för att skjuta på ledigheten är två veckor. För övrig utbildning som är längre än en arbetsvecka söker du senast 6 månader innan utbildningen skall starta.

Observera att man räknar tiden från **den dag då ansökan lämnades till arbetsgivaren**.

Fakta om tvärfackliga utbildningar

Medlemmar med erfarenheter och kunskap är fackföreningens viktigaste delar för förändring.

Några av oss är förtroendevalda och har fått i uppdrag att företräda medlemmarna i olika situationer och funktioner.

För att göra det på bästa sätt är det viktigt med kunskap. Vi har därför ett utbud av olika utbildningar för att de förtroendevalda ska kunna utvecklas i sitt uppdrag att företräda medlemmarna.

Våra värderingar utgår från frihet, jämlikhet och solidaritet.

Samhället och arbetslivet kan förändras och förbättras.

Det är därför vi tror på en aktiverande och aktionsinriktad kunskap, som leder till handling.

Ju fler vi är, desto större chans har vi att tillsammans förändra och förbättra. Så, kom med och skapa ny kunskap.

Du behövs!

> Anmälan

Obs! Sista anmälningsdag till utbildningarna är fyra (4) veckor innan utbildningen startar.

Detta för att vi ska veta om det går att genomföra utbildningen. Anmälan ska gå till den fackliga organisation som anmälaren tillhör.

> Ledighet

Ansöks hos arbetsgivaren senast 2 veckor innan kursstart, enligt studieledighetslagen, gärna så fort som möjligt.

Studieledighetslagen gäller för alla arbetstagare. Inga grupper av anställda är undantagna.

Således omfattar lagen också anställda i företagsledande ställning, medlemmar i arbetsgivarens familj,

arbetstagare i husligt arbete och dem som är anställda med olika typer av arbets- marknadsstöd.

Det spelar ingen roll om man är tillsvidare- anställd (fast anställd), visstidsanställd, vikarie eller praktikant för att lagen ska gälla.

> Ersättningar vid fackliga studier

Betalas ut av din fackliga organisation eller LO-distriktet.

Om du är förtroendevald kan du i vissa fall få ledigt enligt förtroendemannalagen. Då ska du vara anmäld som förtroendevald hos din arbetsgivare. Innan du ska delta i utbildningen ska du anmäla att du vill vara ledig i enlighet med förtroendemannalagen. Om utbildningen handlar om att ge kunskaper för att utföra uppdraget i relation till arbetsplatsen och arbetsgivaren har du rätt att vara ledig med lön (FML § 7). Gör det inte det har du rätt att vara ledig utan lön (FML § 6).

Man kan få stipendium om man går: Facklig introduktion, medlemsutbildning eller medlemsutbildning steg 2, om facket och om samhället. Stipendiet kan sökas i de fall man har förlorad inkomst under utbildningstiden.

Information till studieorganisationen

Kostnader

Nya summor 2024

Moms utgår ej för någon utbildning

Medlem i facket, Medlem i facket 2 och Vald på jobbet.

3400 kr/deltagare för 3 dagars kurs är den normala deltagaravgiften.

Då ingår handledare, material, lokal, för- middagsfika, lunch, eftermiddagsfika.

Våra arbetsmiljöutbildningar kostar 7500kr/deltagare för en **BAM** i deltagaravgift.

För en **SAM** är kostnaden 4000 kr/deltagare.

Trygghet i din framtid

För endagsutbildning är kostnaden 1400kr/deltagare.

Förbundsavdelningarna betalar ingen deltagaravgift på någon av LO UNG-utbildningarna.

Till dig som Studieorganisatör

Inom fackföreningsrörelsen är vi mitt uppe i ett förändringsarbete som rör fackliga studier som vi kallar en ny studieorganisatörstrappa.

Det innebär att en hel rad nya utbildningar kommer att presenteras framöver.

Den fackliga studieverksamheten ska genom en gemsansam studieorganisation ge er som är studieorganisatörer både kunskap och kompetens att möta nya utmaningar.

En stark fackföreningsrörelse behöver väl utbildade medlemmar och förtroendevalda för att ständigt utveckla det fackliga arbetet.

Där är ni som studieorganisatörer som är de verkliga nyckelpersonerna.

Det övergripande syftet med studieorganisatörstrappan är att ta ett samlat grepp om de utbildnings- och utvecklingsinsatser som krävs för att stärka och utveckla den gemensamma studieorganisationen.

Målet är att utbilda en majoritet av alla med ett studieuppdrag.

Studieorganisatörstrappan består av fem olika bildningsinsatser:

- **Introduktion för studieorganisatörer**
- **Grundutbildning för studieorganisatörer**
- **Vidareutbildning för studieorganisatörer**
- **Vuxnas lärande**
- **Temadagar för studieorganisatörer**

Den första är en introduktion på 4 timmar som respektive förbund arrangerar. Det ger en introduktion om vad uppdraget innebär, de för- väntningar och under vilka förutsättningar hen kan verka i uppdraget. Det egna förbundets och den tvärfackliga studieorganisationen.

Det andra steget är grundutbildningen som är på 32 timmar och det är ABF som arrangerar utbildningen. Syftet med utbildningen är att ge studieorganisatören grundläggande kunskaper inom verksamhetsområdet så att hen med framgång kan och vill bedriva studieverksamhet.

Det tredje steget är vidareutbildningen som är på 24 timmar och det är ABF som arrangerar utbildningen.

Syftet är att bygga vidare på grundutbildningen och att ge deltagarna möjlighet att erövra kunskaper inom studieområdet så att hen med framgång kan och vill driva och utveckla studieverksamheten i den egna organisationen och tvärfackligt.

Målet är att kunna utveckla studieverksamheten i samarbete med andra studieorganisatörer, ha förmåga att inkludera andra i arbetet med att rekrytera medlemmar och förtroendevalda till utbildningar och ha förståelse för vikten av studier och det gemensamma ansvaret i organisationen.

Det fjärde steget är vuxnas lärande som är på 24 timmar och det är Runö som arrangerar utbildningen.

Målgruppen är handledare som varit verksamma i minst tre år och kontinuerligt genomför utbildningar och aktivt driver och utvecklar studieverksamheten.

Det femte steget är temadagar för studieorganisatörer som är på 1 dag och det är LO-distrikten som är arrangör tillsammans med ABF.

Syftet är att bidra till att bygga fungerande studieorganisationer, studieverksamhet och utveckla deltagarna som studieorganisatörer. Det är meningen att deltagarna ska få ny energi och nya idéer om hur arbetet som studieorganisatör kan utvecklas i det egna förbundet.

Tänk på att alltid hjälpa till med deltagarnas ledighet när de ska gå en utbildning.

Studieguiden

Studieguiden är till för dig som är arbetar med facklig utbildning. Här finns information, tips och fakta som stödjer dig i ditt uppdrag. Använd sökfunktionen eller titta runt i FAQ och Bra att veta. Studieguiden hittar du på LOs hemsida <https://www.lo.se/start/studieguiden>.

Vanliga frågor FAQ

- Hur påverkas fackliga utbildningar av coronapandemin?
- Vilken är min roll som studieansvarig?
- Hur gör jag en bra studieplanering?
- Var hittar jag mer information om fackliga utbildningar?
- En deltagare har problem med ledigheten för en kurs trots att den är sökt i tid. Vad kan man göra?
- Ledigt enligt FML eller studieledighetslagen?
- Stipendium, utbildningsarvode eller förlorad arbetsförtjänst?
- Hur många utbildningar kan en deltagare gå per år?
- Hur anordnas en utbildning lokalt?
- Vad ska jag göra om jag eller någon annan bli sexuellt trakasserad på en facklig kurs?
- Är deltagarna på fackliga kurser försäkrade?
- Hur påverkas fackliga utbildningar av coronapandemin?
- När kommer kursbekaftelsen?
- Hur avanmäler man sig från en utbildning?
- Vem betalar kursavgiften för arbetsmiljöutbildningarna?

Bra att veta bra att veta

- FACKLIGA UTBILDNINGSSYSTEMET
- FACKLIG STUDIEORGANISATION
- STÖDDOKUMENT FÖR TVÄRFACKLIG STUDIEVERKSAMHET
- LAGAR SOM STÖD FÖR FACKLIG UTBILDNING
- STUDIEPLANERING
- STUDIEEKONOMI
- UTBILDNINGSANORDNARE
- MATERIALTIPS
- ARBETSMILJÖUTBILDNING
- UTBILDNINGAR FÖR UNGA
- UTBILDNING FÖR SKOLINFORMATÖRER
- UTBILDNINGAR FÖR FÖRSÄKRINGSINFORMATÖRER
- UTBILDNING FÖR STUDIEORGANISATÖRER
- PEDAGOGISK UTVECKLINGSVÄG

Har du som studieorganisatör en fråga kan du fylla i formuläret som finns på sidan så kan du bli kontaktad via e-post eller telefon.

Har du som studieansvarig en fråga?

Din fråga:

Jag vill bli kontaktad via:

E-post
 Telefon

E-post:

Repetera e-post:

Skicka kopia till min e-postadress
 Ja, jag godkänner att LO behandlar mina personuppgifter i enlighet med Integritets- och personuppgiftspolicyn för **LO.se**.

Blanketter

- > Medlemsutbildningar (såsom exempelvis medlem i facket med flera)
- > Funktionsutbildningar (såsom exempelvis vald på jobbet med flera)
- > Insikter
- > Pedagogisk grundutbildning för fackliga handledare

Skriv tydligt!

Fyll i samtliga uppgifter och skicka anmälan till din fackliga organisation.

Din organisation kan hjälpa dig med vilken typ av ledighet som du ska begära.

1. Utbildning

Utbildningens namn	
Datum	Plats

2. Personuppgifter

Namn	
Gatuadress	
Postnummer	Postort
Personnummer (ÅÅÅÅmmDD-nnnn)	E-post
Telefonnummer	
Facklig organisation / avdelning	
Allergi	
Övrigt	
Logi	

Obs!

Anmälan görs till din fackliga organisation som vidarebefordrar till ABF.

ABF skickar ut bekräftelse 2 veckor innan utbildningen startar.

Förtroendevald

Personuppgifter och GDPR

Vi är måna om att skydda våra medlemmars integritet och hanterar personuppgifterna i enlighet med gällande lagar och förordningar (GDPR). Genom att skicka in denna anmälan godkänner du att vi sparar dina personuppgifter. Vi sparar personuppgifterna upp till sex månader.

Jag vill **inte** att mina personuppgifter delas till andra deltagare för samåkning.

> **Betalningsbekräftelse av arbetsgivare för:**

- Bättre arbetsmiljöutbildning
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Organisatorisk och social arbetsmiljö

Skriv tydligt!

Fyll i samtliga uppgifter och skicka anmälan till din fackliga organisation.

Din organisation kan hjälpa dig med vilken typ av ledighet som du ska begära. Kostnad för kurserna är 1100:-/dag.

1. **Utbildning**

Utbildningens namn	
Datum	Plats

2. **Personuppgifter**

Namn

Gatuadress

Postnummer

Postort

Personnummer (ÅÅÅÅmmDD-nnnn)

E-post

Telefonnummer

Facklig organisation / avdelning

Allergi/ övrigt

Målgрупп (till exempel skyddsombud, chef, arbetsledare etc)

3. **Ekonomi**

Avgiften faktureras	
Gatuadress	
Postnummer	Postort
Telefonnummer	
Underskrift av fakturabetalare	
Namnförtydligande	

Obs!

Anmälan görs till din fackliga organisation som vidarebefordrar till ABF.

ABF skickar ut bekräftelse 2 veckor innan utbildningen startar.

Personuppgifter och GDPR

Vi är måna om att skydda våra medlemmars integritet och hanterar personuppgifterna i enlighet med gällande lagar och förordningar (GDPR). Genom att skicka in denna anmälan godkänner du att vi sparar dina personuppgifter. Vi sparar personuppgifterna upp till sex månader.

Jag vill **inte** att mina personuppgifter delas till andra deltagare för samåkning.

> Anmälan till LO UNG-utbildningar & LOs maktutbildningar

Skriv tydligt!

Fyll i samtliga uppgifter och skicka anmälan till din fackliga organisation.

Din organisation kan hjälpa dig med vilken typ av ledighet som du ska begära.

1. Utbildning

Utbildningens namn	
Datum	Plats

2. Personuppgifter

Namn

Gatuadress

Postnummer

Postort

Personnummer (ÅÅÅÅmmDD-nnnn)

E-post

Telefonnummer

Allergi

Avdelning avdelningsgodkännande

Jag behöver logi

Obs!

Anmälan görs till din fackliga organisation som vidarebefordrar till LO-distriktet i Mellersta Norrland.

LO-distriktet i Mellersta Norrland skickar ut bekräftelse 2 veckor innan utbildningen startar.

Personuppgifter och GDPR

Vi är måna om att skydda våra medlemmars integritet och hanterar personuppgifterna i enlighet med gällande lagar och förordningar (GDPR). Genom att skicka in denna anmälan godkänner du att vi sparar dina personuppgifter. Vi sparar personuppgifterna upp till sex månader.

Jag vill **inte** att mina personuppgifter delas till andra deltagare för samåkning

Affischer och delningsmaterial

- > *Rekryterings blad till centrala utbildningar*
  - Hittar ni under fackligutbildning.se, välj i höger kolumnen LOs centrala kurskatalog.
  - Tryck sedan på fliken som kommer upp under, Rekryteringsblad för LOs Kunskapssystem 2024 (2023)
Rekryteringsblad för kunskapssystemets kurser (lo.se)
- > *Alla sidor i denna folder går också att använda som affisch/delningsmaterial*
- > *Politik i Praktiken*
- > *Förtroendemannalinjen*

POLITIK I PRAKTIKEN

EN NY UTBILDNING FÖR
LO-MEDLEMMAR
MED POLITISK VILJA!

7:e FEBRUARI
SUNDSVALL

ÄR DU MEDLEM?

HAR DU FUNDERAT PÅ ATT OMVANDLA DINA **FACKLIGA** KUNSKAPER
TILL **POLITISK** HANDLING?

HUR GÅR DET TILL I POLITIKEN?

HUR **GÖR** DU?

VEM PRATAR DU MED?

VAD KAN DU GÖRA?

HUR MYCKET FÖRKUNSKAP **MÅSTE** DU HA?

**NU KAN DU FÅ SVAR
PÅ ALLA DINA FRÅGOR!**

PRATA MED DITT FÖRBUND OCH
ANMÄL DIG HÄR

I SAMARBETE MED

RUNÖ FOLKHÖGSKOLA &
UTVECKLINGSCENTRUM

Vill du gå LOs Förtroendemannalinje?

Förtroendemannalinjen är en samling kurser som tillsammans bygger viktiga kunskaper och färdigheter vi behöver i våra olika uppdrag. Den är tänkt att göras i en viss ordning. Insikter är starten men med undantag från den får ändringar i ordningen göras. Det är dock en fördel att gå dem i rätt ordning för att fullt ut tillgodogöra sig kunskaperna.

Under de olika kurserna skapar du, förutom kunskap, viktiga nätverk med andra förtroendevalda. Genom dem förståelsen för det tvärfackliga och solidariteten mellan branscherna. Tvärfackligheten, nätverken och bildningsresan tillsammans utgör grunden för den styrka som stor kollektiv kunskap innebär.

> Förtroendemannalinjen

Facklig ideologi – område 1

Insikter – portalkurs	10 dagar
Vi bygger landet	5 dagar

Fackligt ledarskap – område 2

Kommunikation och retorik	5 dagar
Jämlikt ledarskap	5 dagar

Politik och samhälle – område 3

Jämlikhetsakademin	
- Ekonomisk jämlikhet	5 dagar
- Social jämlikhet	5 dagar
- Politisk jämlikhet	5 dagar